

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018 și a sentinței Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani din 05 martie 2018, declarat de către inculpatul

Fandeev Andrei Xxxxxx, născut la xxxxx, originar din or. xxxxx, domiciliat în mun. xxxxx str. xxxxx ap. xx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 29.05.2017 – până la 05.03.2018

instanța de apel:

de la 30.05.2018 – până la 16.10.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 17.04.2019 – până la 31.07.2019

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 martie 2018, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, Fandeev Andrei Xxxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 413 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 20.650 lei.

S-a menționat că, inculpatul Fandeev Andrei este în drept în termen de cel mult 72 de ore din momentul în care hotărârea devine executorie să achite jumătate din amenda stabilită și în acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

A fost încasat din contul lui Fandeev Andrei în beneficiul lui Scacun Ion prejudiciul material în mărime de 3.000 lei și cheltuielile pentru efectuarea expertizei extrajudiciare în sumă de 128 lei, iar în total suma de 3.128 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Fandeev Andrei, la data de 09.04.2017, în jurul orei 16:20, în urma unei neînțelegeri în trafic, pe trecerea de pietoni din regiunea str. Calea Moșilor, 1, mun. Chișinău, manifestând vădită lipsă de respect față de societate și încălcând grosolan ordinea publică, i-a aplicat lui Scacun Ion, două lovituri cu pumnul și piciorul în partea de sus a corpului, cauzându-i părții vătămate

dureri fizice și leziuni corporale, care în baza raportului de expertiză medico-legală nr. 1423 din 10.04.2017, se califică ca vătămare neînsemnată.

Pe baza stării de fapt expusă mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Fandeev Andrei, a fost calificată *de drept*, în baza art. 287 alin. (1) Cod penal – huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei.

3. Sentința a fost atacată cu apel, la data de 06 martie 2018, de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să-i fie stabilită inculpatului Fandeev Andrei pedeapsă, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie 25.000 lei.

În motivarea apelului procurorul a invocat că:

- la aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de amendă, instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că, legislatorul prin modificările operate la art. 64 alin. (3) Cod penal, a stabilit limite generale a pedepsei sub formă de amendă pentru persoanele fizice de la 500 la 3.000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material până la 20.000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii;

- în cazul aplicării prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, pedeapsa sub formă de amendă este una fixă, de 500 unități convenționale, chiar dacă la reducerea cu $\frac{1}{4}$ a limitei maxime speciale se obține o valoare sub limita generală, deoarece prevederile art. 64 alin. (3) Cod penal, care stabilesc limita minimă a pedepsei sub formă de amendă pentru persoanele fizice în mărime de 500 unități convenționale, nu poate fi încălcată, indiferent de norma penală sau procesual penală și care aparent ar ameliora situația inculpatului;

- pedeapsa aplicată de către instanța de judecată inculpatului Fandeev Andrei, sub formă de amendă în mărime de 413 unități convenționale, în sumă de 20.650 lei, nu atinge scopul urmărit al legii penale și este prea blândă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, a fost admis apelul declarat, cu casarea sentinței în partea numirii pedepsei, fiind pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Fandeev Andrei i-a fost stabilită pedeapsă în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie 25.000 lei. În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, ajungând la concluzia justă că inculpatul Fandeev Andrei a săvârșit infracțiunea imputată.

Privitor la pedeapsa stabilită, instanța de apel a considerat necesar de a admite apelul procurorului, deoarece la numirea pedepsei, instanța de judecată a ignorat prevederile art. 75 Cod penal ce ține de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate, asupra corectării și reeducării vinovatului și i-a numit o pedeapsă prea blândă în coraport cu fapta săvârșită de

inculpat.

În acest context, instanța de apel a conchis că, prima instanță eronat i-a stabilit inculpatului pedeapsă de sub formă de amendă, în mărime de 413 unități convenționale, deoarece sancțiunea art. 287 alin. (1) Cod penal prevede amendă în mărime de până la 1.050 unități convenționale, iar conform prevederilor art. 64 alin. (3) Cod penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3.000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material - până la 20.000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite și de situația materială a celui vinovat și a familiei sale. Luând în considerare circumstanțele cauzei, instanța de judecată poate dispune achitarea amenzii în rate timp de până la 5 ani.

Instanța de apel a concluzionat că, pedeapsa numită de prima instanță sub formă de amendă în mărime de 413 unități convenționale, este sub nivelul minimului general al pedepsei amenzii, adică mai puțin de 500 unități convenționale, fapt ce este inaplicabil, deoarece conform prevederilor legale indicate supra și practicii judiciare, este imposibil, în orice situație, aplicarea pedepsei amenzii sub minimul general, adică sub 500 unități convenționale.

Din aceste considerente, instanța de apel a ajuns la concluzia de a admite apelul procurorului, a casa sentința în partea numirii pedepsei și a pronunța în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a-i numi lui Fandeev Andrei, pedeapsa în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, sub formă de amendă, în mărime de 500 unități convenționale, adică 25.000 lei.

6. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către inculpat, la data de 14 noiembrie 2018, care solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încetarea procesului penal în privința lui, din motiv că fapta săvârșită constituie contravenție prevăzută de art. 78 alin. (1) Cod contravențional și respectiv să fie încetat procesul contravențional, din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

În motivarea recursului ordinar inculpatul menționează că:

- nu a beneficiat de un proces echitabil, garantat de art. 6.1 din Convenție, întrucât a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală;

- deși, a declarat personal prin înscris autentic, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, acțiunile lui incorect au fost încadrate în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, deoarece acțiunile săvârșite întrunesc, de fapt, elementele contravenției prevăzute de art. 78 alin. (1) Cod contravențional;

- având în vedere că, fapta contravențională a avut loc la 09.04.2017, termenul de prescripție de tragere la răspundere contravențională în baza art. 78 alin. (1) Cod contravențional, a expirat la 09.04.2018.

În drept, recursul declarat este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 9) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat și a

solicitat de a decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

Autorul își întemeiază recursul declarat în baza pct. 9) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care *inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală*.

La capitolul incidenței temeiului invocat de recurent și prevăzut de pct. 9) alin. (1) art. 427 Codul de procedură penală, Colegiul penal relevă că, condiția esențială pentru tragerea persoanei la răspundere penală este că, fapta imputată să fie prevăzută de legea penală ca infracțiune. Totodată, acest motiv de casare poate fi aplicat și în cazul când la momentul săvârșirii fapta a fost prevăzută de lege ca infracțiune, însă la momentul examinării în recurs a încetat a mai fi considerată ca infracțiune, fiind exclusă din codul penal, fiindcă nu se poate dispune condamnarea pentru o faptă neîncriminată de lege și nu poate exista pedeapsă fără infracțiune.

Colegiul penal notează că, în prezenta speță temeiul invocat de către recurent nu este incident ca motiv de casare a hotărârilor judecătorești atacate, deoarece fapta imputată inculpatului este prevăzută de legea penală ca infracțiune și este stipulată la art. 287 alin. (1) Cod penal, ca – *huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei*. Astfel, instanța de recurs constată că, inculpatul Fandeev Andrei a fost condamnat pentru o faptă care este prevăzută de legea penală a Republicii Moldova.

Din textul recursului declarat, Colegiul atestă că, de fapt inculpatul consideră că acțiunile săvârșite de către el, urmează a fi încadrate în baza art. 78 alin. (1) Cod contravențional și anume – *maltratarea sau alte acțiuni violente care au cauzat vătămare neînsemnată a integrității corporale*. Din considerente menționate, Colegiul penal întrevede și semnalarea temeiului pentru recurs prevăzut la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, precum că *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*. La prezența acestui temei de casare semnalat, instanța de recurs relevă că, e necesar de a ține cont de fapta săvârșită și cum aceasta a fost stabilită de către prima instanță

și cea de apel, și dacă această faptă a fost încadrată în norma penală corect, iar dacă fapta s-a încadrat într-o altă normă penală, rezultă că acesteia i s-a dat o încadrare juridică greșită.

De menționat este acel fapt că, până la începerea cercetării judecătorești în prima instanță, inculpatul Fandeev Andrei a solicitat printr-un înscris autentic (f.d. 83), ca judecarea cauzei să se desfășoare conform procedurii simplificate prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, indicând că recunoaște comiterea faptei prejudiciabile așa precum a fost calificată în rechizitoriu. Respectiv, prin încheierea protocolară (f.d. 88-verso), instanța de judecată a admis cererea inculpatului de a judeca cauza în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Astfel, în urma judecării cauzei potrivit procedurii pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prima instanță i-a stabilit inculpatului pentru comiterea infracțiunii imputate și prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 413 unități convenționale, ceea ce constituie 20.650 lei, explicându-i dreptul de a achita această amendă în jumătate, dacă o plătește în decurs de 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărârea devine executorie. În cele din urmă, inculpatul s-a folosit de acest drept și a achitat în jumătate amenda stabilită, fapt confirmat prin ordinul de încasare a numerarului anexat la dosar (f.d. 98).

Instanța de recurs menționează că, împotriva sentinței adoptate de prima instanță în urma judecării în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, părțile pot exercita calea de atac a apelului, de regulă sub aspectul individualizării pedepsei, inculpatul neputând renunța la opțiunea de a fi judecat potrivit procedurii simplificate.

Colegiul evidențiază că, sentința a fost atacată doar de către procuror în partea individualizării pedepsei, considerând că prima instanță nu a ținut cont de prevederile art. 64 alin. (3) Cod penal, urmând a-i stabili inculpatului pentru fapta săvârșită ca pedeapsă, quantumul minim al amenzii stabilit de legea penală și anume 500 unități convenționale.

La rândul său, instanța de apel a intervenit justificat în hotărârea adoptată de prima instanță și a corectat eroarea admisă la stabilirea quantumului pedepsei fixate inculpatului sub formă de amendă, stabilind-o în mărime de 500 unități convenționale pentru comiterea infracțiunii imputate, ceea ce constituie suma de 25.000 lei. În rest, sentința a fost menținută.

În această ordine de idei, Colegiul penal relevă dispoziția alin. (2) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căreia temeiurile menționate în alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Din lucrările dosarului, instanța de recurs atestă că inculpatul nu a contestat cu apel calificarea acțiunilor sale de către organul de urmărire penală. Astfel, inculpatul optând pentru judecarea cauzei în procedura simplificată, a recunoscut și încadrarea juridică a faptei așa cum a fost reținută în rechizitoriu.

Așadar, în prezenta speță, inculpatul la etapa procesuală stabilită de lege, pentru a se expune asupra modului ales a procedurii de desfășurare a judecării cauzei, a optat

pentru cea simplificată și nu a contestat încadrarea juridică a faptei imputate. Este de reținut că, inculpatul a achitat amenda stabilită prin sentință de instanța de judecată, încadrarea juridică nu a fost contestată de inculpat în prima instanță, calificarea acțiunilor acestuia nu a constituit obiect de discuție nici în ordine de apel, inculpatul solicitând în cadrul ședinței de judecată la instanța de apel aplicarea unei amenzi mai mici. În astfel de împrejurări, Colegiul conchide că solicitarea expusă de recurent în recursul ordinar, nu poate fi invocată, deoarece contravine dispozițiilor art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal constată că, la examinarea cauzei penale de către prima instanță și instanța de apel nu au fost admise erorile de drept la care face referire recurentul, lipsesc temeiuri de a interveni în sensul casării soluțiilor adoptate, astfel încât, justificată este adoptarea deciziei privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat în cauză, acesta fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, de către inculpatul **Fandeev Andrei XXXXXX**, în cauza penală în privința acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 29 august 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda